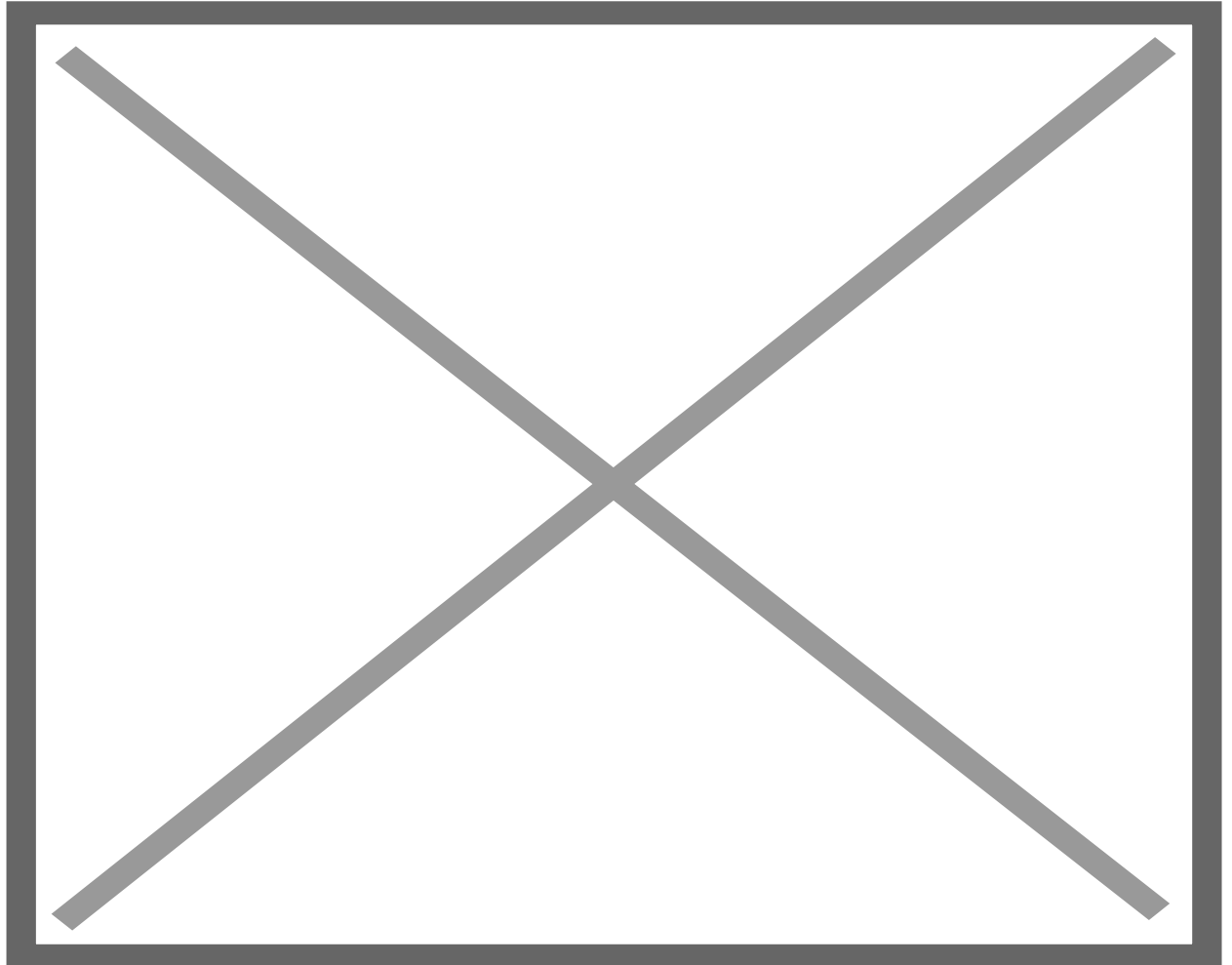

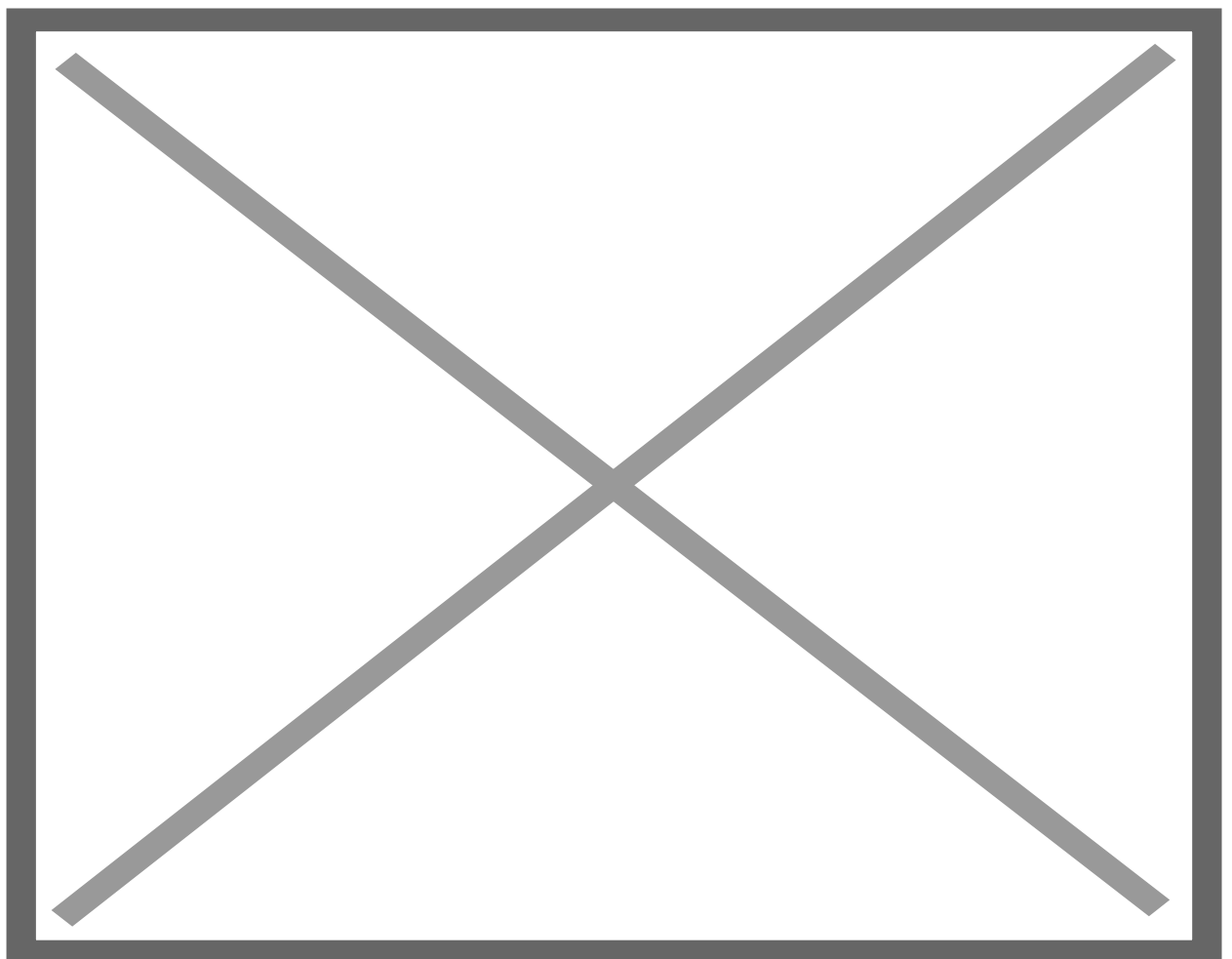
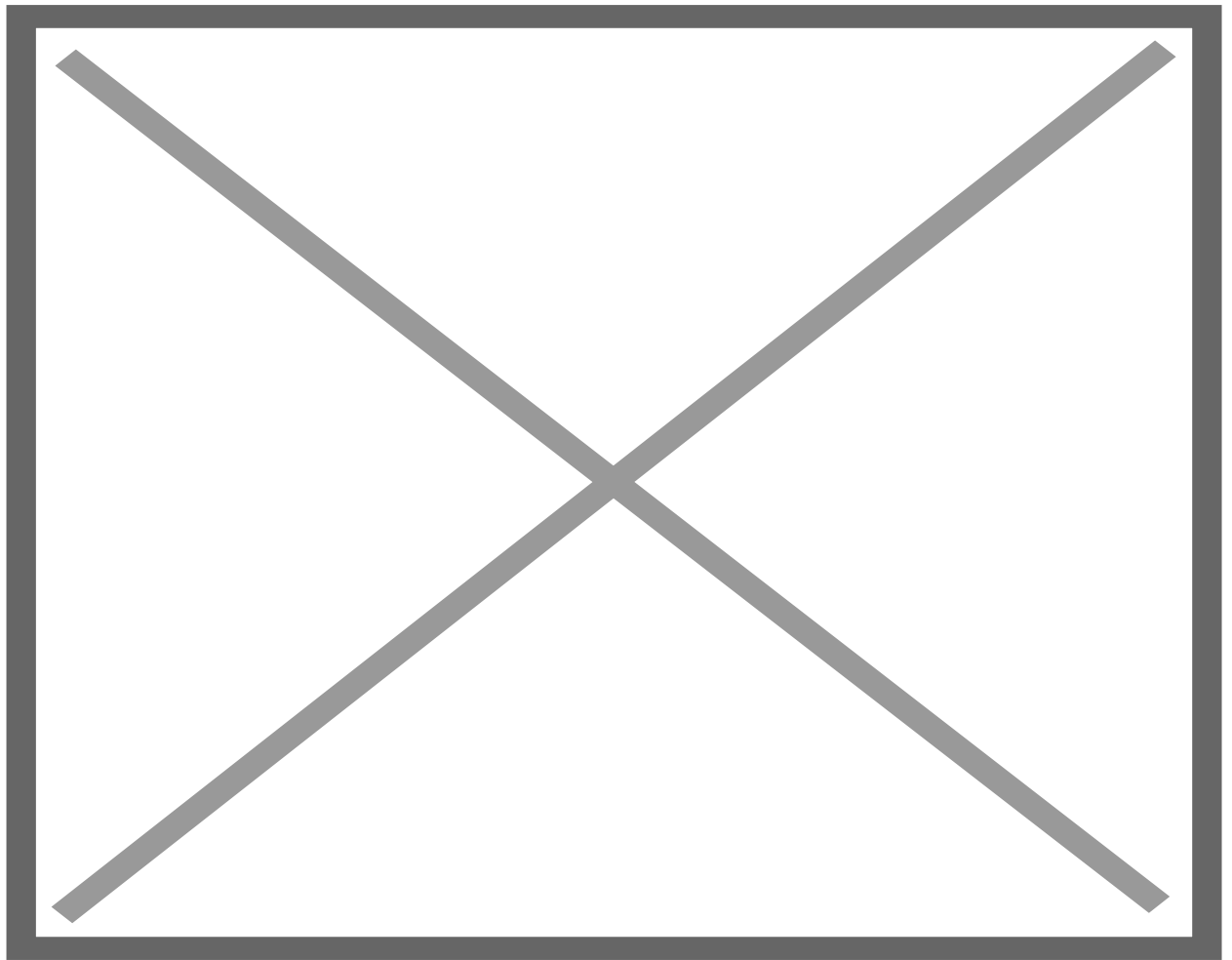
Chùa được xây trong thời kỳ trị vì của đức Quốc vương Jayavarman VII vị anh minh phật tử hộ pháp Đại thừa Phật giáo, vị vua thần hộ trì chính pháp đầy nhân ái, người đã xả thân lưu lại trần gian vì lợi ích của muôn dân.

Đức Quốc vương Jayavarman VII còn có công xây dựng vô số bệnh viện khắp đất nước Campuchia.

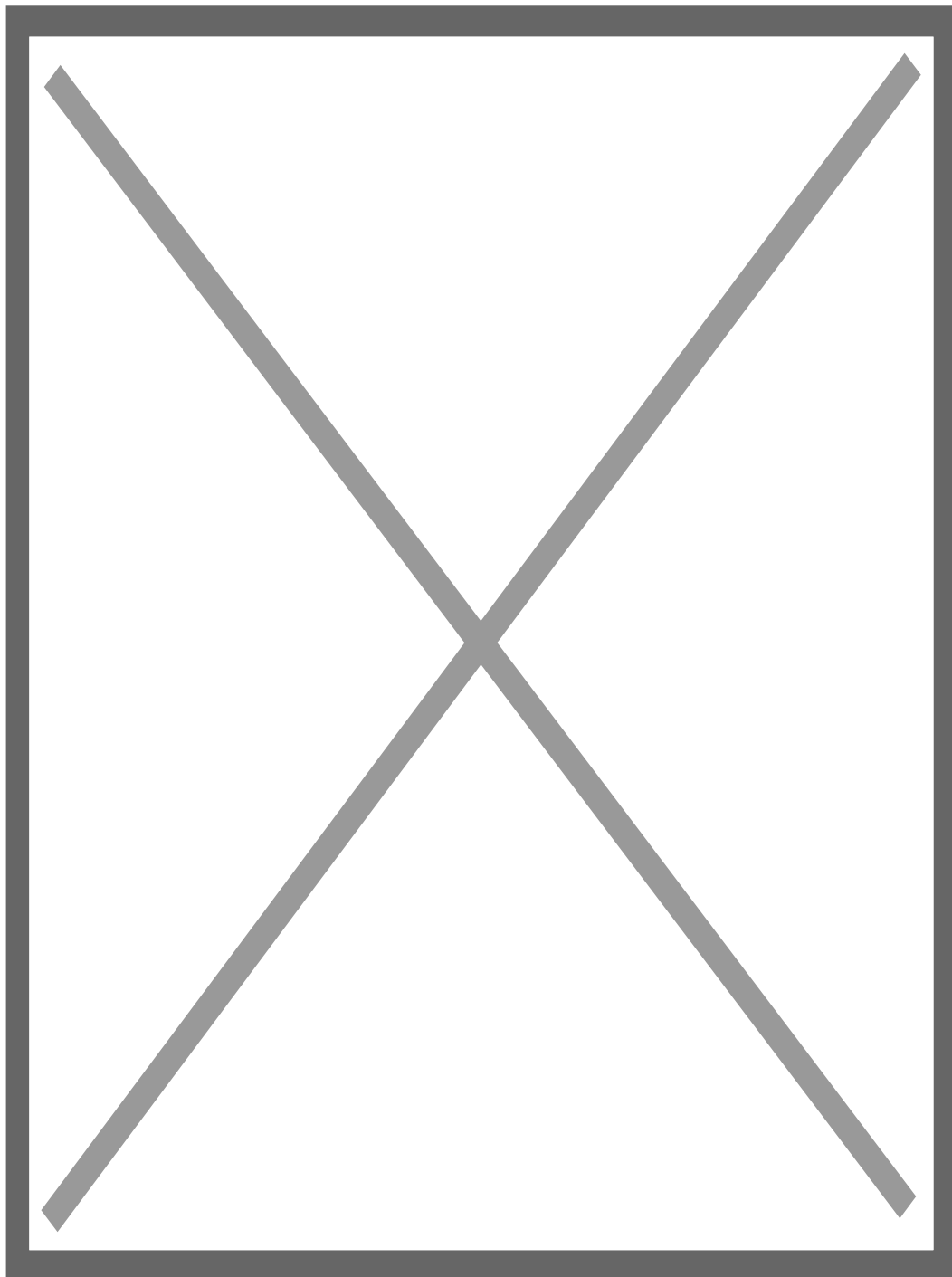
Quốc vương đã dành ngôi già lam cổ tự cho phụ vương là Dharanindravarman II (Paramanishkalapada), đức vua của Đế chế Khmer từ những thập niên 1150-1160. Ngôi già lam cổ tự Ta Som bao gồm một đền đơn lẻ nằm trên một tầng và được bao quanh bằng lớp tường đá ong. Giống như Preah Khan và Ta Prohm gần đó, ngôi già lam cổ tự hầu như không có người ở, với vô số cây cối và thảm thực vật mọc lên giữa tàn tích.

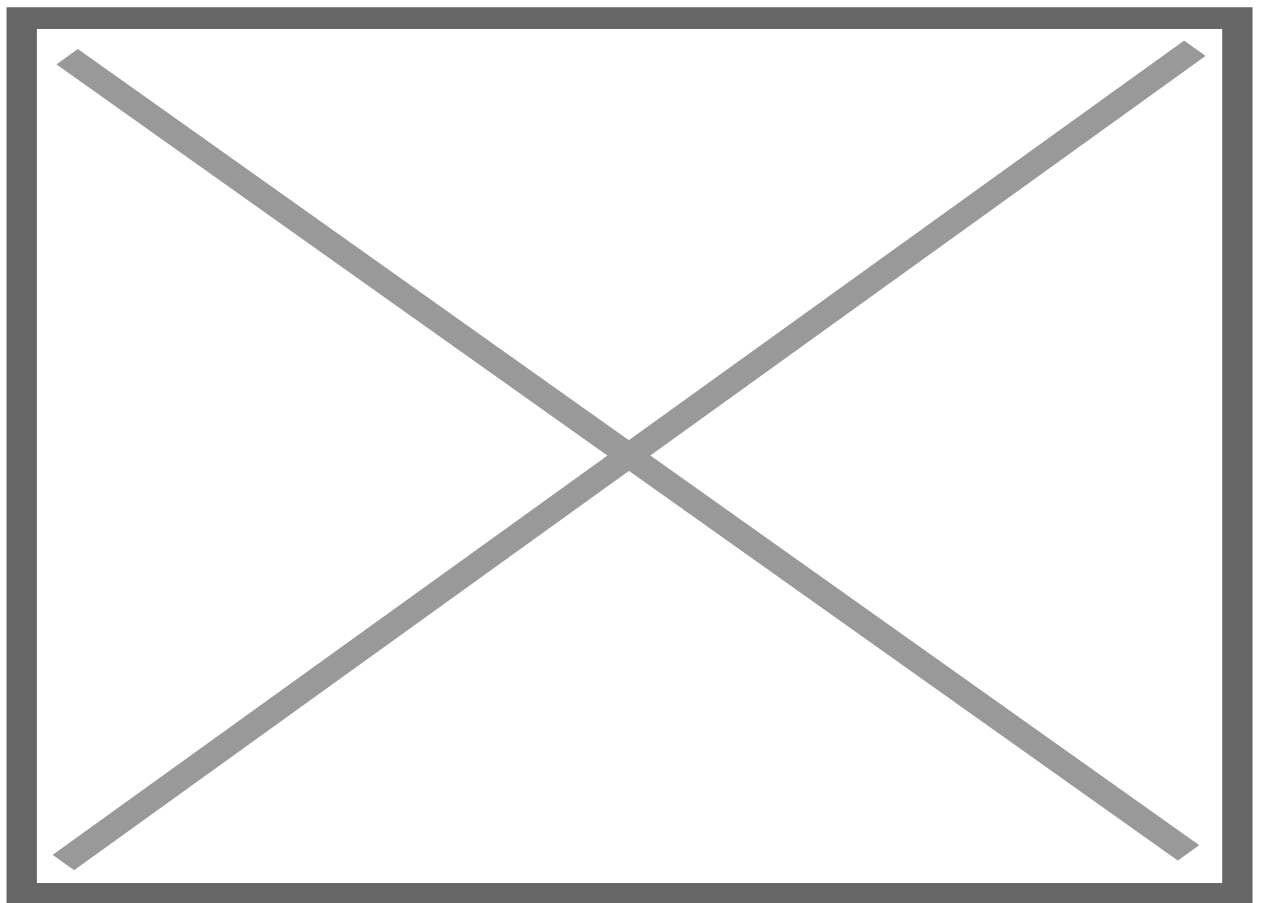
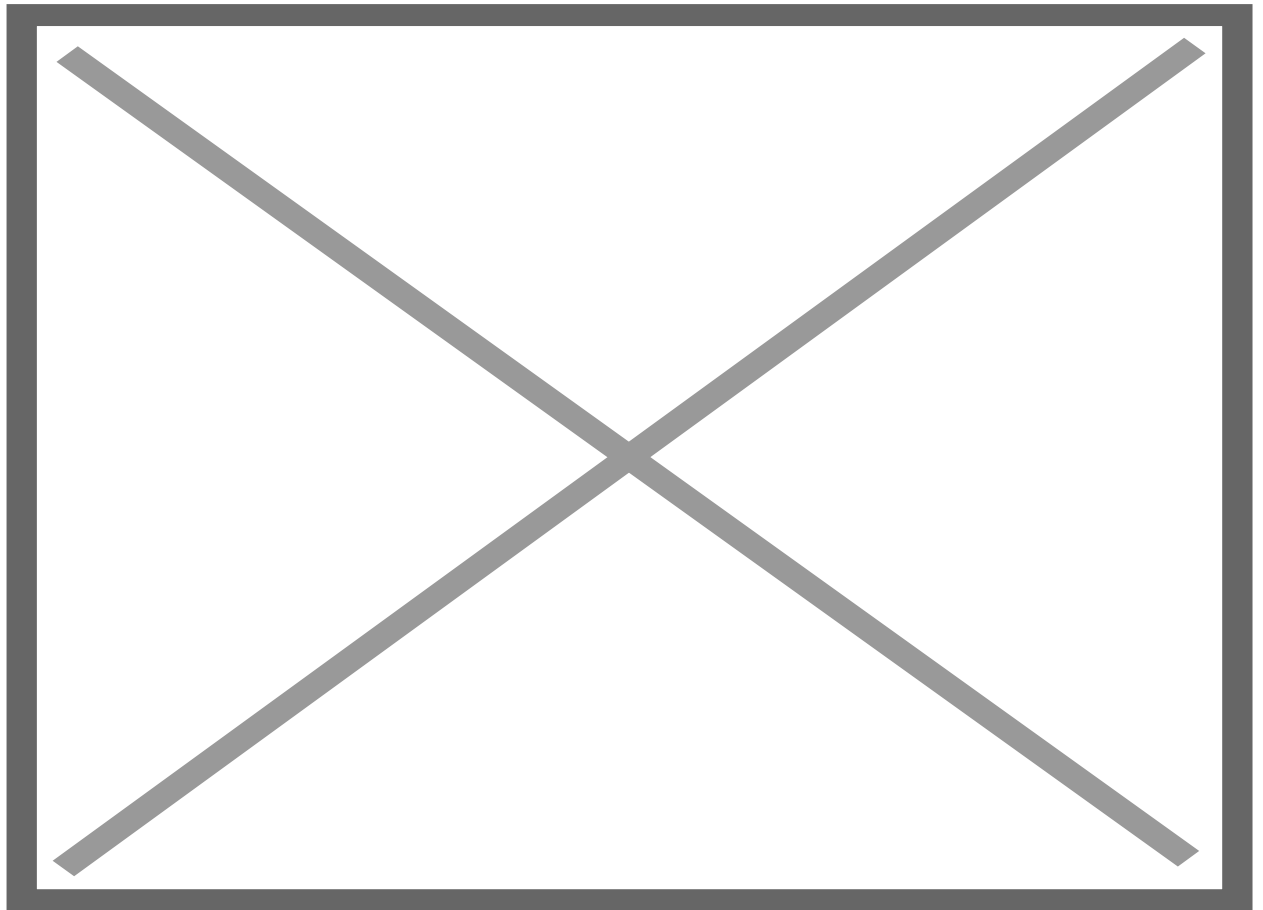
Năm 1998, tổ chức phi lợi nhuận thế giới Quỹ bảo vệ văn vật kiến trúc thế giới (WMF) đã thêm ngôi già lam cổ tự này vào chương trình trùng tu, bắt đầu công việc, ổn định kết cấu để an toàn hơn cho du khách.

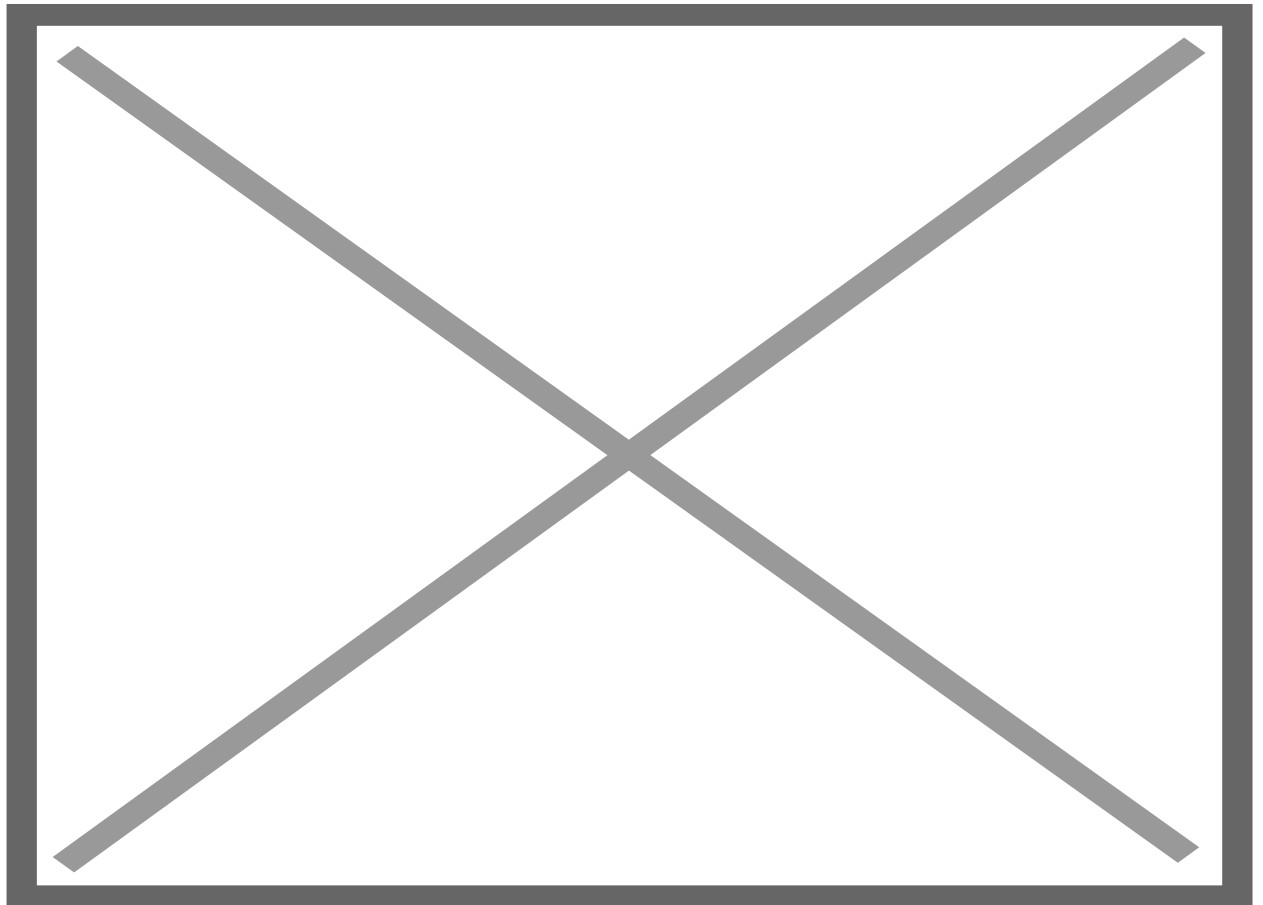

Kết cấu

Được thiết kế để đi vào từ phía đông, ngôi già lam cổ tự Ta Som được bao quanh bởi một con hào và được bao bọc bởi ba lớp tường đá ong, thông qua hai cặp gopura (cổng lối vào). Các gopura có hình chữ thập và chứa một căn phòng nhỏ ở mỗi bên cùng với các cửa sổ chứa lan can. Cấu trúc chính của gopura được chạm khắc với tứ diện theo phong cách Bayon. Gopura bên ngoài hướng đông đã bị cây sung thiêng (*Ficus religiosa*) bám rễ bao lấy và đâm xuống đất. Phần bên trong của ngôi già lam cổ tự bao gồm một khu đền thiêng hình chữ thập tại trung tâm với các cổng vòm tại mỗi cánh hông, được bao quanh bởi tứ gian ở góc. Hai thư viện nhỏ nằm ở hai bên lối vào phía đông.

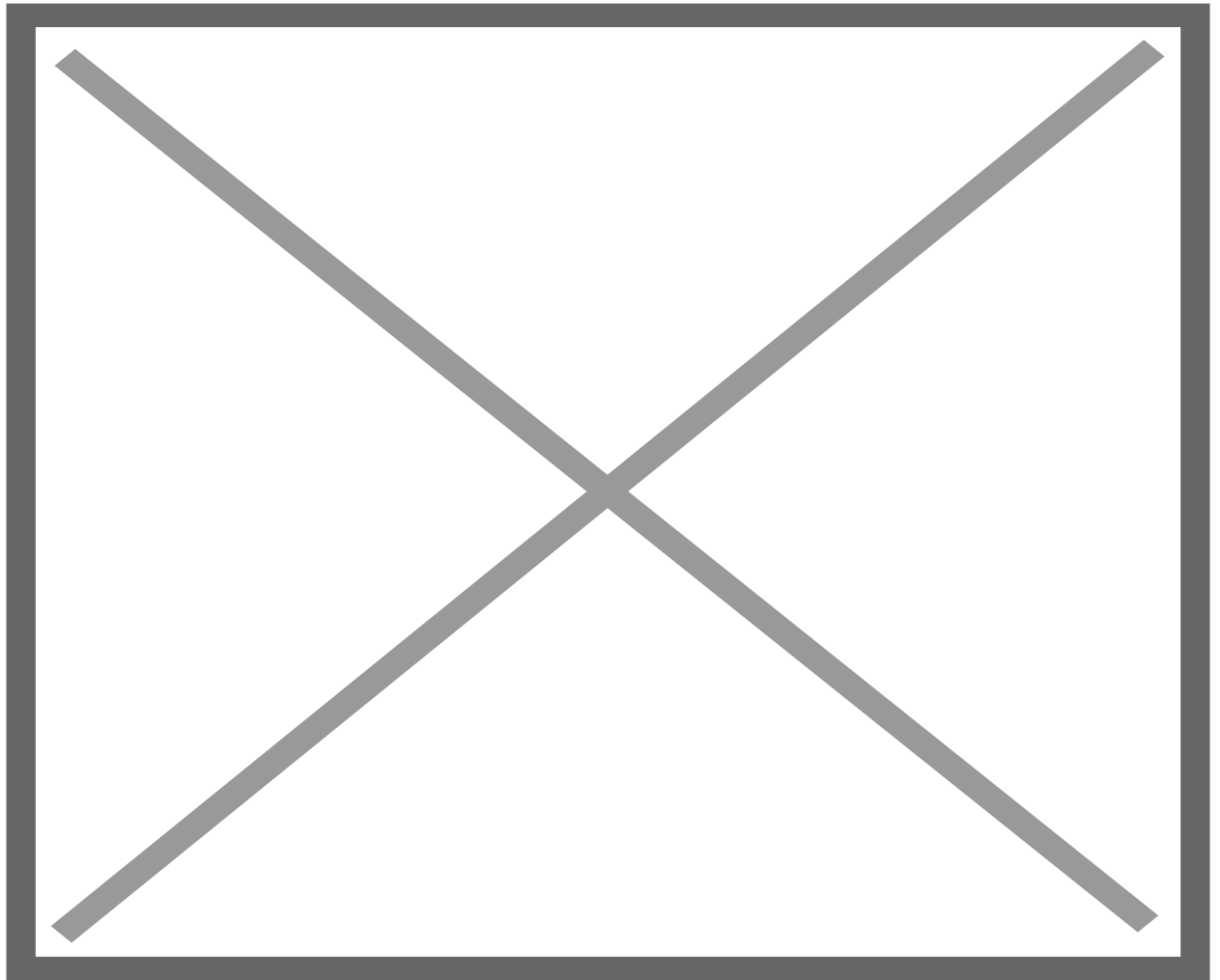

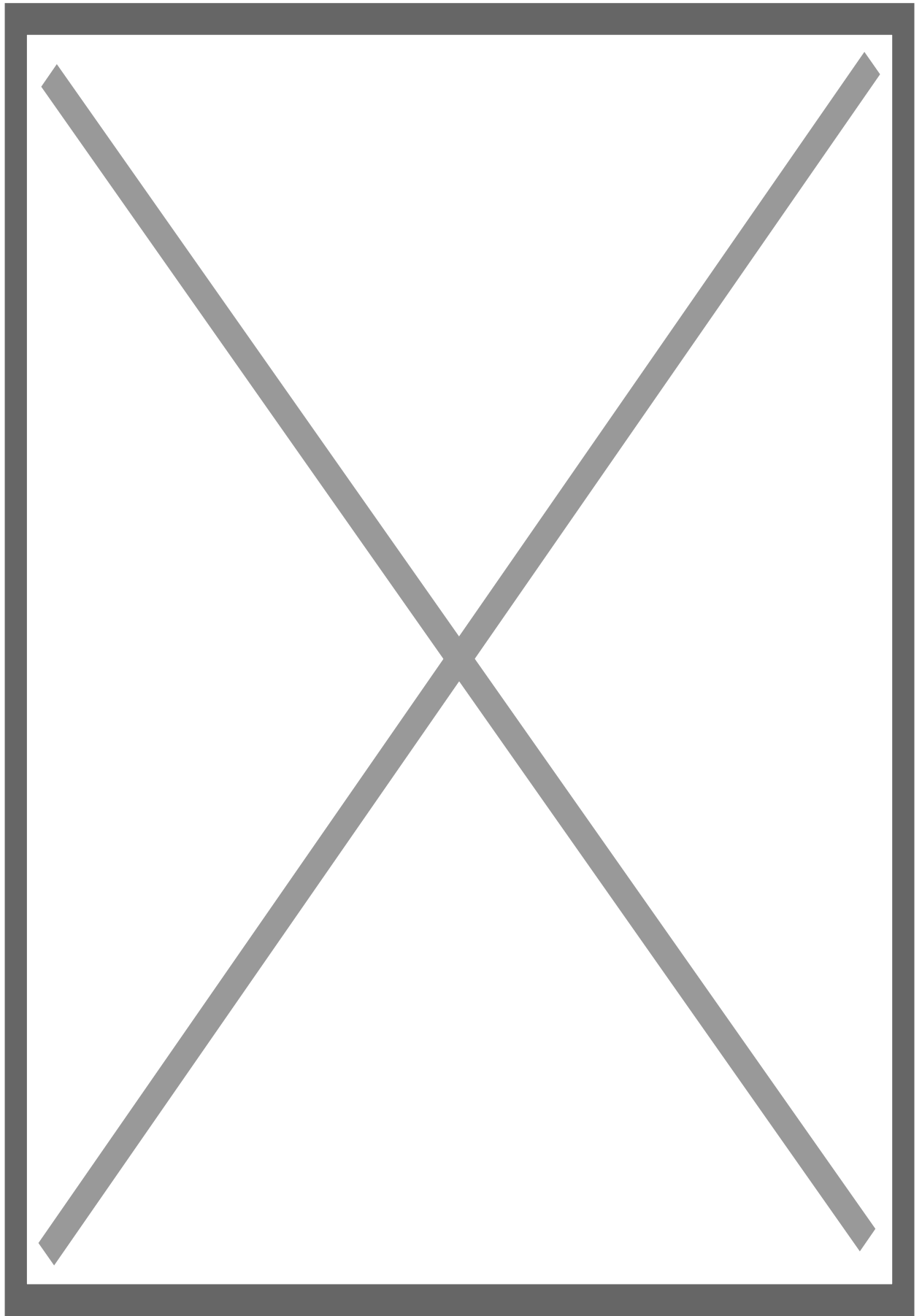

Khôi phục

Theo Cơ quan Quốc gia Apsara (ANA), quản lý các ngôi đền chùa trong Thánh địa Phật giáo Angkor, rất ít công tác trùng tu được thực hiện tại Ta Som cho đến giữa thế kỷ 20, vào những năm 1950. Tại thời điểm này, một số công trình gần như sụp đổ thành phế tích. Sau khi tổ chức phi lợi nhuận thế giới Quỹ bảo vệ văn vật kiến trúc thế giới (WMF) bổ sung Ta Som vào dự án của họ, nhóm WMF bắt đầu lập hồ sơ và diễn giải địa điểm và tiến hành ổn định khẩn cấp các cấu trúc mỏng manh và cải thiện dòng khách tham quan quanh di tích.

Năm 2007, tổ chức phi lợi nhuận thế giới Quỹ bảo vệ văn vật kiến trúc thế giới (WMF) và Cơ quan Quốc gia Apsara (ANA) đã tiến hành các công việc khai

quang và lập hồ sơ cho phép kết nối ngôi già lam cổ tự Ta Som từ cả tứ diện. Nhiều khối đá sa thạch đã được sửa chữa và điều này cho phép tái thiết Mặt trận Trung tâm Bắc của Bắc Gopura.

Biên dịch: **Thích Vân Phong** Nguồn: **Khmer Tmes**

Clip video: Ngôi già lam cổ tự Ta Som

<https://www.youtube.com/watch?v=nSsED88YA-A>

https://www.youtube.com/watch?v=nDmlu_68e-s

<https://www.youtube.com/watch?v=gSQ-TdfBOWc>

<https://www.youtube.com/watch?v=x6pBHaOP12Q>